

Motivací pro studium v zahraničí byla pro mě jednoznačně možnost studovat angličtinu. O studiu v zahraničí jsem vlastně uvažoval už mnohokrát, ale nikdy jsem se nemohl rozhodnout, v jaké zemi bych chtěl studovat. Představu, že pojedou na 10 měsíců do Velké Británie, jsem urychleně opustil. Velká Británie je totiž velice zdrženlivá k přijímání studentů ze zemí mimo Evropskou unii. Po vstupu České republiky do Evropské unie to naši studenti budou mít už mnohem jednodušší.

"Jakou zemi si mám tedy zvolit?" ptal jsem se sám sebe a také našeho koordinátora programu ERASMUS/SOKRATES Zdeňka Hradila, když jsem byl u něj žádat o radu. Zdeněk Hradil mi nabídl studium na katedře fyziky na univerzitě ve švédském Umea. Dostal jsem od něho k prostudování informační materiály. Dále jsem se dozvěděl, že Palackého univerzita má s tamější univerzitou uzavřenu dohodu o pobytech studentů v rámci programu ERASMUS/SOKRATES.

To mě samozřejmě velice potěšilo, protože jsem dobře věděl ze zpravodajství, od jiných studentů a z internetových zdrojů, že severské země jsou velice vstřícné k přijímání studentů i ze zemí mimo Evropskou unii a vzhledem k výše uvedené dohodě mezi oběma univerzitami byla pravděpodobnost mého přijetí na Umea University dosti velká. Rozhodování nebylo lehké, ale nakonec po prostudování informačních materiálů a internetových stránek Umea University (www.umea.se) mě přesvědčil fakt, že výuka bude probíhat v angličtině. To ostatně byl můj hlavní motiv, jak jsem se už zmínil.

Po ujištění od zahraniční kanceláře Palackého univerzity, že peníze na můj pobyt budou k dispozici, začal jsem vyřizovat všechny potřebné věci přesně podle instrukcí nalezených v informačních materiálech Umea University.

Nejdříve jsem si vyřídil cestovní zdravotní pojištění. Po pečlivém výběru kurzů, které jsem hodlal studovat v Umea, jsem prostřednictvím naší zahraniční kanceláře poslal žádost o přijetí ke studiu na Umea University ve Švédsku a také žádost o ubytování na studentských kolejích. Potom už mi nezbývalo než čekat na oficiální vyjádření švédské univerzity. Asi po měsíci mi domů přišlo přijetí ke studiu (Letter of Acceptance), které jsem nutně potřeboval pro vyřízení povolení k dlouhodobému pobytu (residence permission) na Švédském velvyslanectví. Rozjel jsem se tedy do Prahy. Na velvyslanectví jsem musel vyplnit žádost a také doložit způsob financování mého pobytu ve Švédsku. Měl jsem samozřejmě potvrzení o financování z grantu ERASMUS/SOKRATES ve výši 4900 Euro na 10 měsíců, ale tato částka pro udělení povolení nestačí. Švédské velvyslanectví požadovalo částku nejméně 6300 Euro. Rozdíl jsem tedy musel krýt a doložit z vlastních zdrojů. Za 14 dní bylo povolení kladně vyřízeno. Z univerzity mi dále přišli další informační materiály, kde jsem byl informován o ubytování na kolejích a také o možnosti zúčastnit se v týdnu před začátkem výuky tzv. orientačního kurzu, kde se mám možnost dále seznámit s chodem univerzity i s dalšími zahraničními studenty. Také jsem byl informován o možnosti zapojit se do mentorského programu, kde mi bude přidělen švédský student, který mi bude pomáhat při prvních krocích v neznámém prostředí. Obou těchto programů jsem se zúčastnil a jak se nakonec ukázalo nelitoval jsem. Švédský mentor, student fyziky, se mi ozval asi 14 dní před mým odjezdem do Švédska a já jsem toho hned využil k získání konkrétnějších informací přímo z Umei. Především jsem se zajímal jaké je počasí, protože to mi dělalo největší starost. Dále jsem se zajímal o stav komárů v Umea, protože jsem dostal informaci na velvyslanectví, že se mám na ně připravit. Můj mentor však o žádném přemnožení nic neřikal a také o počasí tvrdil, že je nad očekávání dobré. Po těchto ujištěních jsem se začal připravovat na cestu do Skandinávie. Rozhodl jsem se pro cestu autobusem (společnost Bohemian Express) do Stockholmu a potom vnitrostátní leteckou linkou společnosti SAS (Scandinavian Airlines) ze Stockholmu do Umea. Zatímco letenka z Prahy do Stockholmu byla nehorázně drahá a to mě odradilo od jejího nákupu, cena "stand by" letenky ze Stockholmu do Umea byla velice přijatelná. Cesta autobusem trvající 30 hodin není nijak záživná to mi asi všichni, kdo cestují na dovolenou autobusem, potvrdí. Nebylo to ovšem tak zdrcující. Většinu cesty přes Německo jsem prospal a pak na trajektu už bylo pohodlí. Ráno jsme se objevili ve švédském přístavu Trelleborg a po namátkové kontrole našeho autobusu jsem vycvičeným na zjišťování drog, jsme vyjeli směrem na Stockholm. Naskytla se mi jedinečná šance na studování Švédské krajiny. Na jihu podobně jako u nás většinou rovina se zemědělskými usedlostmi, ale s postupem k severu se ráz krajiny měnil na více zalesněný a mírně kopcovitý. Ve Stockholmu už všechno proběhlo hladce. Dopravil jsem se speciálním autobusem na letiště Arlanda a odletěl do Umea. Překvapilo mě však, že ve Švédsku neplatí "mezinárodní" studentské identifikační karty ISIC. Jako student máte zpravidla ve Švédsku 30% slevu na cestování. Naštěstí většině společností stačí doklad o tom, že jste mladší než 26 let.

Kam jsem tedy přiletěl? Do Umea. (čti ymeo) Umea je město na severu Švédska centrum kraje s názvem Vasterbotten. Leží asi 660 km od Stockholmu směrem na sever a 20 km od pobřeží Botnického zálivu. Oficiální počet obyvatel jsem nezjistil. Každý pramen říká něco jiného, a tak jsem spočítal střední hodnotu z různých údajů a vyšlo mi 105 000. Tedy žádné city. Je to velice nové město, které se vlastně rozrostlo až v posledních čtyřiceti letech hlavně s příchodem přistěhovalců ať

už ze švédského jihu či cizinců z celého světa i emigrantů z totalitních zemí a ze zemí zmítanými válečnými konflikty. Důvodem pro takovýto příliv obyvatel je jednoznačně politika Švédské vlády, která tímto řeší problém s velmi nízkou porodností, která vede ke stárnutí švédské populace. Je to město s jednou obrovskou univerzitou, která čítá kolem 30 000 studentů (srovnatelné s Univerzitou Karlovou) a je vlastně vzdělávacím, kulturním i pracovním centrem celého regionu. Ne nepodobné Olomoucké univerzitě. Ovšem tím podobnost s Olomoucí končí. Umea nemá na rozdíl od Olomouce žádné historické centrum. Centrum je vystavěno zcela v novém stylu s mnoha obchody a obchůdky, jen budovy kostelů, radnice a vlakového nádraží budily dojem historický. Od centra dále se už vyskytovaly především rodinné domky nebo činžovní domy. Celé město na mě zapůsobilo velice klidným a rozlehlým dojmem. Skrz Umea teče řeka zvaná Ume älv a velikostí mi připomínala Vltavu. Dále si nelze nevděkovat všudepřítomné zeleně, která je pro Švédsko příznačná. Byl jsem opravdu překvapen množstvím rozlehlých lesíků přímo ve městě. Jak už jsem se zmínil, centrem dění v Umea je místní univerzita. A také pro mě se na deset měsíců stala. Hned po přiletu na letiště Umea mě odvezl můj mentor Tobias svým autem do mého bytu. Jelikož jsem přiletěl velmi pozdě večer byl jsem mu za tuhle službu velice vděčný.

Studenti v Umea bydlí na tzv. koridorech. I já jsem tedy nebyl výjimkou. Koridor je v podstatě chodba, kde se nachází sedm bytů a velká společná kuchyň a také ještě jedna místnost pro odpočinek se sofa, jídelním stolem a televizorem. Na rozdíl od našich kolejí bydlí každý student v bytě sám a má v něm k dispozici jednu obytnou místnost s postelí, psacím stolem a knihovnou. Byt dále obsahuje předsíň se skříň a co je nejdůležitější sociální zařízení. Já jsem byl s ubytováním velice spokojený. Prostě ve Švédsku se cítí soukromí jedince. Když jsem spolubydlícím vyprávěl, jaká je situace na našich kolejích, nemohli vůbec pochopit, že studenti bydlí většinou společně v jednom pokoji a ještě bez sociálního zařízení přímo v bytě. Já jsem bydlel spolu s dalšími šesti švédskými studenty. Švédové na mě zapůsobili velice příjemně. Vždycky, když jsem je požádal o pomoc, byli velice ochotní. Například si v mé přítomnosti mezi sebou vykládali anglicky. To jim ale nečinilo vůbec žádné potíže, jelikož angličtina je ve Švédsku něco jako druhý mateřský jazyk. A protože se obsazení našeho koridoru změnilo jen minimálně během celého školního roku, stali jsme se dobrými přáteli. Nemůžu ovšem říct, že by se stali mými kamarády. Přece jenom jsou Švédové v tomto smyslu uzavřenější než například Češi. Jinak je život na kolejích ve Švédsku podobný tomu u nás. Na univerzitu jsem se poprvé dostal druhý den po příjezdu, kdy jsem v doprovodu svého mentora musel vyřídit ještě studentský průkaz. Pak už jsem se přímo zapojil do právě začínajícího orientačního kurzu. V úvodní přednášce nás přivítali představitelé zahraniční kanceláře a představili nám nejprve program orientačního kurzu. Program spočíval v tom, že každý den jsme postupně navštěvovali některé zařízení univerzity knihovnu, menzu, sportovní centrum a další, kde nás jejich zaměstnanci seznamovali s jejich provozem. Informace byli pro mě velice důležité, především služby knihovny a sportovního centra mě zajímaly nejvíc. Orientační program však posloužil i jako prostředník seznámení mezi námi zahraničními studenty. Orientační kurz trvající jeden týden nakonec vyvrcholil společným večerem s večerí ve stylu švédských stolů. Během orientačního kurzu jsem také zjistil, že na univerzitu se dostalo dalších šest Čechů. Celá univerzita je postavena v americkém stylu jako campus. Byla založena v roce 1965 a velmi rychle se rozvíjí. Skládá se z pěti fakult, z fakulty vědeckotechnologické, sociálních věd, lékařské, umění a pedagogické. Dále jsou k univerzitě přidruženy institut designu, škola umění, škola ekologie, institut technologie a ekonomická škola. Všechny budovy univerzity jsou propojeny systémem chodeb a tak student nemusí vůbec vycházet ven, když potřebuje například něco v knihovně nebo pokud si potřebuje zakoupit něco k jídlu. To jsem především ocenil v zimě, jelikož jsem nemusel vycházet tak často do mrazivého počasí. Prostě celá univerzita je vybudována tak, aby tam studenti, učitelé a zaměstnanci mohli trávit svůj čas s veškerým komfortem.

První den školy jsme se mi zahraniční studenti fyziky setkali s koordinátorem katedry fyziky Rogerem Hallingem. Ten nás seznámil s praktickými záležitostmi především s magnetickými kartami pro otevírání dveří, dále s počítačovými učebnicemi a také nám doplnil informace o kurzech. Také nám řekl něco o výzkumných projektech na katedře, kde se zabývají především fyzikou kondenzovaných látek, laserovým ochlazováním, fyzikou plazmatu, supravodivostí a numerickými metodami ve fyzice. Dále mi byla přidělena na katedře poštovní schránka s mým jménem. Tu jsem pak hodně krát využil. Například při odevzdávání reportu jednoduše hodíte práci do schránky učitele a ten, pokud se mu něco nelíbí zase do vaší. To samozřejmě neznamenalo, že nemůžete zajít za učitelem přímo. Učitelé byli velice otevření a přátelští. Také jsme byli seznámeni se studentskými prostorami v suterénu katedry, kde studenti mají vybudováno jakési odpočinkové centrum s možností ohřát si jídlo v mikrovlnné troubě, uvařit kávu či jen tak posedět s ostatními studenty a pracovat například na laboratorních pracích. Systém magnetických karet byl velice důmyslný a dovozoval mi například přístup k počítačovému vybavení v jakýkoliv čas.

Školní rok byl rozdělen do čtyř období. Pro každé období si student zpravidla vybral dva kurzy a ty absolvoval v tom období, včetně zkoušky. Každý kurz byl ohodnocen počtem kreditů podle ECTS. Za školní rok bylo třeba získat alespoň 60 kreditů. Výuka probíhá formou přednášek a samostatná práce studentů se pak rozvíjí formou různých písemných či ústních referátů nebo i laboratorními pracemi, které jsou bodově hodnoceny a počítány ke zkoušce. Zkouška pak probíhá pro nás Čechy ve zvláštním prostředí úplně mimo campus v budově s názvem Ostra Pavilongerna, kde bylo několik sálů vybavené lavicemi, místností pro kuřáky a nechybělo ani WC. V takové místnosti vám bylo rozdáno zadání zkoušky, která probíhala vždy písemně a v dané časové lhůtě (většinou 6 hodin) jste mohli pracovat. Přitom bylo zakázáno používání mobilních telefonů. Při opuštění místnosti jste musel odevzdat práci a už jste se nemohl vrátit zpět. Bylo možno používat učitelem explicitně dané knihy a pomůcky (např. kalkulačku, tabulky, matematické vzorce). Zkouška byla bodově hodnocena a na její úspěšné zvládnutí jste většinou potřebovali alespoň 50 % bodů. Zjistil jsem, že zkoušky nebyly nijak zvlášť těžké a pokud jste ještě získali nějaké body za samostatnou práci během výuky daly se všechny zkoušky zvládnout. Další příjemností byla možnost zkoušku dvakrát opakovat, což ještě více zvyšovalo naději na její úspěšné absolvování. Já jsem studoval následující kurzy Quantum Mechanics 2, Space Physics, Numerical methods 1 a 2, Quantum Transport Theory, Quantum Information, Quantum Electronics a Optical Construction. V nabídce kurzů figurovala také Švédština pro začátečníky. Tu jsem si nezvolil. Většinou jsem si zopakoval předměty, které jsem už absolvoval v Olomouci, ale vzhledem k tomu, že výuka probíhala v angličtině bylo i toto pro mě velice přínosné. Nové věci jsem se dozvěděl především v kurzech numerických metod, kde jsme přímo programovali v jazyku C reálné fyzikální úlohy. Dále pak kurz kvantové elektroniky, kde jsme se zabývali především polovodiči. Nejvíce jsem se pak těšil na kurz kvantové informace, tam nám bylo přednášeno především kvantové počítání (podle učebnice Chuanga a Nielsena Quantum Computation and Information). Neměl jsem vůbec žádné problémy se zvládnutím učiva, i když ze začátku mě angličtina trochu zlobila. Asi po třech měsících jsem si zvykl. Kdybych měl srovnat znalosti studentů z různých zemí asi jsem teoreticky a především v matematice nad ostatními vynikal spolu s polskými kolegy. Studenti z Německa byli zase velice aktivní a precizní, to se nejvíce projevilo při zpracovávání referátů. Švédští studenti patřili do průměru. Nejhůře z mého pohledu dopadli studenti z Afriky, kteří svými vědomostmi nebyli na úrovni evropských kolegů. Velice kladně pak hodnotím univerzitní knihovnu, která byla velice dobře vybavena. Já jsem tam našel téměř všechny knihy pro studium. Také přístup na různé elektronické archivy přímo z domény "umu.se" pro mě byla příjemným překvapením. Tím jsem si mohl stáhnout články snad ze všech renomovaných časopisů jako například Physical Review Letters. Horší to bylo s nákupem nových učebnic v univerzitním knihkupectví. Tam i přes studentskou slevu byli knihy velice drahé. Každému, kdo by chtěl jet studovat do Umea, doporučuji s sebou vzít počítač. Každý byt na koleji má vlastní připojku k internetu, který je zdarma. Ale můj pobyt se samozřejmě neodbyval jenom ve škole. Po skončení orientačního kurzu na nás zahraniční kancelář nezapomněla a prakticky každý týden nám byli nabízeny možnosti různých výletů a akcí, které buď přímo organizovala zahraniční kancelář nebo jiné organizace. Chtěl bych opravdu pochválit práci toho oddělení. Já sám jsem se zúčastnil několika organizovaných výletů. Byl to především hned první celodenní výlet kolem okolí Umea s návštěvou vodní elektrárny. Pak jsem se zúčastnil výletu, jehož cílem bylo překročení polárního kruhu a shlédnutí zimního trhu v Jokkmoku. Další výlety už jsem se nezúčastnil. Byli sice velice lákavé, ale také docela drahé. Pořádal se výlet do finského města Vaasa, které leží na východ přes Botnický záliv od Umea. Cesta trajektem trvá asi 4 hodiny a pokud jedete v zimě, kdy záliv zamrzá, před trajektem rozráží cestu malý ledoborec. Pro většinu Švédů však cesta představuje možnost, jak si za přijatelné ceny koupit alkohol. Švédsko je zemí, kde alkoholické nápoje nad 3,5% objemu alkoholu nesmí prodávat jiná firma, než státní síť zvaná System Bolaget. Ceny alkoholických nápojů jsou velice vysoké a to jednak díky obrovské dani a také díky již zmíněnému monopolu. Není proto divu, že mnoho Švédů jezdí na trajekty nakupovat do "duty free" obchodů. Cílem dalšího výletu byl Petrohrad. Jelo se trajektem do Vaasy a potom autobusy až do Petrohradu. Samozřejmě, že cílem čtyřdenního výletu byli petrohradské pamětihodnosti s návštěvou slavné Ermitáže. Dalším cílem výletu bylo i hlavní město Estonska Talin. Já sám jsem šetřil peníze na dobu, kdy za mnou přijede moje přítelkyně Katka. Dočkal jsem se v únoru. Vyšlo nám perfektně počasí, protože celých 14 dní bylo jasno a mnoho sněhu. Podnikali jsme každý den nějaký výlet. Byli jsme v nedalekém přístavu Holmsund a také jsme si vyjeli lyžovat k městečku Vindeln asi 100 km od Umea do vnitrozemí. Tam samozřejmě nelze čekat žádné velehory, ale kopec to byl slušný. Lyžařskou výbavu jsme si půjčili přímo na svahu a mohli jsme ihned lyžovat. Pak už sám jsem navštívil Göteborg, který je opravdu nádherný. Především jsem obdivoval krásný přístav a historické nábřeží. Nejvíce mě mrzí, že jsem se na delší dobu nedostal do Stockholmu. Bohužel mně už nevyšel čas. Podle švédských studentů je nejkrásnější vidět Stockholm na jaře nebo v létě. Díky četným zahradám a parkům je všechno rozkvetlé a zelené. Výlet se konal také do observatoře jménem Kiruna, která leží severně od Umea až za polárním kruhem. Tady se

především pozoruje a zkoumá i ve spolupráci s univerzitou polární záře. Ovšem polární záře se vyskytovala i v Umea. Bylo to hned na podzim těsně po mém příjezdu do Umea. Poprvé jsem spatřil něco tak úžasného. Je to nezapomenutelný zážitek. Dokonce jsem se pak o jejím vzniku něco dozvěděl v kurzu Space Physics. Největší výlet jsem pak podnikl do dánské Kodaně, když jsem jel navštívit své kolegy, optiky Evu Kachlíkovou a Jirku Janouška. Cestoval jsem vlakem do Göteborgu a pak autobusem z Göteborgu do Kodaně. Přičemž jsme jeli přes Oresundský most spojující Švédsko s Dánskem. V Kodani jsem pak společně s Evou a Jirkou navštívil mnoho krásných míst. Kodaň je krásné historické město, které svou soustavou plavebních kanálů trochu připomíná Amsterdam. Během 14 dnů, které jsem tam strávil, jsem toho viděl opravdu hodně a jsem jim za to, že mi umožnili tam pobývat, moc vděčný. Hodně kulturních akcí se také konalo přímo ve městě či jeho nejbližším okolí. Dny Laponské kultury byly zajímavou prezentací obyvatel skandinávského severu. Závody sobích spřežení byly snad stejně sledovány jako zápasy švédského hokejového mužstva na mistrovství světa ve Finsku. V Gamllii v jedné ze čtvrtí Umea se nachází muzeum v přírodě a také lyžařské muzeum. Zahraniční kancelář pořádala téměř každý týden další kulturní akce přímo v kampusu nebo i na různých místech ve městě. V kampusu se nacházeli 3 studentské kluby, kde se každý týden konalo mnoho akcí. Nechyběli každotýdenní diskotéky snad všech možných hudebních žánrů, kde se prezentovala hudba ze všech koutů světa. Pro mě bylo velkým překvapením, že i v tak vzdáleném malém městě na severu Švédska studuje tolik cizinců. Nikdy jsem tolik různých lidí nepoznal a právě tento pobyt mi to umožnil. Dále v centru města a blízkém okolí se nacházejí další bary a kluby či hospody, které už jsou však mnohem dražší než ty studentské. Party a akce se také konaly přímo na kolejích. Snad každý koridor měl svoji vlastní party. I náš koridor nebyl výjimkou. Naučil jsem se při tom vařit i některá švédská jídla. Většina švédských studentů bydlících na kolejích si vaří sama. Je to mnohem levnější než chodit do menzy nehledě na to, že koleje v Umea leží asi 10 minut pěšky od kampusu. Apropos švédská kuchyně je velice zvláštní. Musím říci, že mi příliš nechutnala. Co musím ale vyzdvihnout tak jsou švédské moučníky a dezerty. Byli velice podobné těm našim. Měl jsem každý týden možnost nějaký ten moučník ochutnat, protože je dobrým švédským zvykem, že každou neděli jeden ze členů koridoru připraví pro spolubydlící tzv. fiku. To je švédské slovo a znamená čas dát si něco k pití a k snědku. V případě Švédů to byl vždy nějaký moučník a káva nebo čaj. Při tom se samozřejmě hojně debatuje o událostech, které se v právě končícím týdnu staly. Musím ještě dodat, že káva je ve Švédsku nápojem číslo 1. Je až neuvěřitelné kolik káv jsou Švédové schopni vypít. Snad na každém rohu na univerzitě byli automaty na kávu nebo nějaká kavárna. I já jsem si na kolejích samozřejmě vařil. Pro nákupy jsem nemusel chodit daleko. Bydlel jsem totiž asi 100 m od nákupního centra Alidhem, kde se nacházely dva supermarkety a další menší obchůdky s rozličným zbožím. Také tam byla pošta a restaurace. Pro větší nákupy jsem pak jezdil autem se spolubydlícími do vzdálenějších hypermarketů na okraji města. Bylo fajn, že snad každý týden se někdo nabídl, že pojede nakupovat a tak jsem se mohl přidat. Ceny potravin jsou ve Švédsku poměrně vysoké, ale pokud rozumně nakupujete ve velkých baleních, tak se dá hodně ušetřit. Domluvili jsme se hned ze začátku se spolubydlícími na koridoru, že některé potraviny budeme kupovat společně ve velkém a tak ušetříme. V případě dalších věcí jako je elektronika nebo oblečení jsou ceny srovnatelné s těmi u nás.

Dalším fenoménem ve Švédsku je sport. Švédové jsou opravdu velcí sportovní nadšenci a v Umea to bylo opravdu znát. Ne náhodou je sportovní centrum nejnavštěvovanější institucí ve městě. Sportovní centrum nabízelo snad pro každého sportovce ten jeho vyvolený sport. Už při orientačním kurzu jsme byli seznámeni s možností sportovního vyžití v Umea. Systém průkazek na různé druhy sportu s možností jejich kombinace je nám studentům Palackého univerzity dobře známý. V Umea můžete provozovat snad veškeré sporty, které jsou známy. Umea má hodně sportovních hal - tenisová, hokejová a další víceúčelové pro více druhů sportů jako volejbal a basketbal. Ve Švédsku je velice oblíbený pozemní hokej a floorbal. Nechybí samozřejmě krytý bazén se saunou a vířivkou. Nejvíce je však Umea vhodná pro provozování zimních sportů a to především pro bruslení, hokej, běh na lyžích, curling ale i sobí či psí spřežení, jízdu na saních, bobech a sněžných skútrech. Já osobně jsem si zakoupil v bazaru kvalitní běžkařskou výbavu a také brusle za pár švédských korun a snad každý týden jsem stál na běžkách. V okolí Umea je totiž celá síť velice kvalitních a denně upravovaných běžkařských tratí, z nichž některé jsou provozovány i při umělém osvětlení. Pro sjezdové lyžování jsou nejlepší podmínky západně od Umea v oblasti zvané Hemavan. Sportovní centrum tam pořádá pravidelné zájezdy. Jezdí se také do Norska, kde jsou sjezdovky srovnatelné s těmi v Alpách. Celé Švédsko je pak jako stvořené pro tramping. Asi nejzajímavější je švédský vztah k jízdě na kole. Švédové jezdí na kole za každého počasí a to myslím doslova. I při největších mrazech, které v lednu dosahovaly i -32°C byli schopni jezdit na kole do školy nebo do práce davy lidí. Doporučuji studentům, kteří chtějí studovat v Umea, aby si sháněli nějaké to kolo hned po příjezdu do města, bývá jich totiž každoročně velký nedostatek.

Závěrem chci říci, že se mi ve Švédsku moc líbilo. Především jsem si splnil sen bydlet delší dobu v zahraničí. Zlepšil jsem svou úroveň anglického jazyka, což bylo pro mě nejdůležitější. Poznal jsem spoustu nových lidí z mnoha různých zemí a naučil se jim rozumět. Také jsem poznal trochu jiný systém vysokého školství. Naučil se nové věci z oboru, který studuji, ale i z jiných oblastí fyziky a matematiky.